

KARTA AKTUALIZACJI nr CB/29/2021

Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi

Data przygotowania: 26 kwietnia 2021 r.

Przedmiot zmian

Zmiany zawarte w Karcie aktualizacji nr CB/29/2021 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi (dalej „Karta aktualizacji nr CB/29/2021”) dotyczą wymiany międzyobszarowej na połączeniach systemu elektroenergetycznego Polski z systemami zagranicznych operatorów systemów przesyłowych i są realizowane w celu:

- 1) wdrożenia projektu DE-AT-PL-4M MC nazywanego również Interim Coupling (dalej „projekt ICP”);
- 2) uwzględnienia projektu ICP w zakresie poszerzenia operacyjnego działania procesu funkcjonowania wielu Nominowanych Operatorów Rynku Energii (dalej „NEMO”) w polskim obszarze rynkowym (dalej „MNA”) o przekroje handlowe Polski oraz Czech, Słowacji i Niemiec.

Kartą aktualizacji nr CB/29/2021 w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi dokonuje się w szczególności:

- 1) w zakresie pkt 4.5.1 *Zasady zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych*:
 - uzupełnienia zakresu porozumień, które regulują współpracę operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych o umowę określającą metodę aukcji niejawnych (ang. „implicit”) tzn. „*Service Level Agreement for Implicit Allocation (IMPALL)*” oraz o umowę regulującą operacyjne działanie w ramach projektu ICP tzn. „*Single Day-Ahead Regional Operational Agreement (ROA)*”;
- 2) w zakresie pkt 4.5.2 *Zasady udostępniania oferowanych zdolności przesyłowych na połączeniach systemów elektroenergetycznych*:
 - w pkt 4.5.2.1 - 4.5.2.3 uwzględnienia ograniczeń alokacji dla zdolności przesyłowych pomiędzy systemem elektroenergetycznym Polski a systemami elektroenergetycznymi Czech, Słowacji, Niemiec, Szwecji oraz Litwy oraz w pkt 4.5.2.2 (1) korekty odniesień do IRiESP - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci,
 - w pkt 4.5.2.4 dla połączeń synchronicznych, określenia metody weryfikacji zdolności przesyłowych w zakresie spełnienia kryteriów bezpieczeństwa pracy KSE dla procesu rezerwowego w przypadku wstrzymania procesu Single Day-Ahead Coupling (SDAC),

Karta aktualizacji nr CB/29/2021		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 26 kwietnia 2021 r.		Strona 1 z 7

- w pkt 4.5.2.6 (1): (i) wskazania połączeń synchronicznych łączących system elektroenergetyczny Polski oraz systemy elektroenergetyczne Czech, Słowacji i Niemiec, (ii) wskazania metody alokacji zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w ramach rezerwacji Zdolności Przesyłowych Wymiany Międzysystemowej (ZPW) w horyzoncie dobowym dla procesu rezerwowego po wstrzymaniu procesu SDAC, (iii) wskazania metody alokacji zdolności przesyłowych w ramach skoordynowanej procedury alokacji dla Rynku Dnia Bieżącego wyłącznie dla połączeń elektroenergetycznych łączących Polskę i Słowację, (iv) wskazania metod alokacji zdolności przesyłowych w ramach procesu Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego oraz Jednolitego łączenia Rynków Dnia Bieżącego, (v) usunięcia postanowienia dotyczącego publikacji danych adresowych Biura Przetargów oraz Biura Alokacji ZPW,
- w pkt 4.5.2.5 zastąpienia określenia „oferowanych zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej” pojęciem „ograniczeń alokacji”, w związku z wprowadzeniem tego pojęcia w pkt 4.5.2.2,
- w pkt 4.5.2.6 (2): (i) wskazania połączeń niesynchronicznych łączących system elektroenergetyczny Polski oraz systemy elektroenergetyczne Litwy i Szwecji, (ii) wskazania metod alokacji zdolności przesyłowych w ramach procesu Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego oraz Jednolitego łączenia Rynków Dnia Bieżącego, (iii) usunięcia postanowienia dotyczącego przekazywania przez OSP do NEMO zdolności przesyłowych - przekazywanie zdolności przesyłowych jest realizowane zgodnie z rozporządzeniem 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi (Dz. Urz. UE L 197/24 z 25.7.2015 r. z późn. zm.),
- w pkt 4.5.2.7 wskazania, że udostępnianie zdolności przesyłowych oraz ograniczeń alokacji odbywa się na podstawie metod alokacji zdolności przesyłowych podlegających zatwierdzeniu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE”),
- w pkt 4.5.2.8 określenia zasad publikacji udostępnianych i alokowanych zdolności przesyłowych.

Szczegółowy wykaz zmian zawiera „Specyfikacja zmian wprowadzanych Kartą aktualizacji nr CB/29/2021 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi”, przedstawiona w dalszej części niniejszej Karty aktualizacji.

Przyczyna zmian

Zmiany zawarte w Karcie aktualizacji nr CB/29/2021, związane są ze zmianami zasad funkcjonowania Rynku Bilansującego w Polsce, wprowadzanymi Zmianami nr 3 Warunków Dotyczących Bilansowania, opracowanymi na podstawie art. 18 rozporządzenia 2017/2195, zatwierdzonych decyzją Prezesa URE nr DRR.WRE.744.35.2019.PSt z dnia 5 marca 2020 r. z późn. zm., polegającymi na wdrożeniu projektu ICP, a wynikającymi z:

- 1) Wytycznych organów regulacyjnych Polski, Czech, Niemiec, Słowacji, Węgier, Rumunii Austrii (z dnia 21 grudnia 2018 r.) w sprawie rozpoczęcia prac nad wdrożeniem projektu DE-

Karta aktualizacji nr CB/29/2021		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 26 kwietnia 2021 r.		Strona 2 z 7

AT-PL-4M MC: *DE-AT-PL-4M MC NRAs request to initiate the interim project for a NTC-based market coupling between DE, AT, PL and 4MMC (DE-AT-PL-4M MC Project);*

- 2) Wytucznych European Commission Directorate-General for Energy (z dnia 22 września 2020 r.) w sprawie priorytetów realizacji projektów dnia następnego: *DG ENER guidance on prioritisation of projects in Day Ahead.*

Zmiany zawarte w Karcie aktualizacji nr CB/29/2021 oraz Zmianach nr 3 Warunków Dotyczących Bilansowania uwzględniają również decyzję Prezesa URE z dnia 5 czerwca 2017 r. (znak: DDR.WRE.7128.5.2016.JPa2) zatwierdzającą „Warunki dotyczące alokacji międzyobszarowych zdolności przesyłowych i innych niezbędnych mechanizmów umożliwiających działanie więcej niż jednego NEMO w Polsce”.

Projekt ICP zakłada wspólne wdrożenie Interim Coupling przez NEMO i operatorów systemów przesyłowych (TSO) z Austrii, Niemiec i Polski oraz krajów 4M Market Coupling, tj. Czech, Węgier, Rumunii i Słowacji (dalej „4M MC”), polegające na połączeniu granic 4M MC z Multi-Regional Coupling (MRC) poprzez udostępnianie alokacji zdolności przesyłowych w ramach procesu SDAC poprzez aukcje niejawne w oparciu o metodykę Net Transfer Capacity (NTC) na sześciu granicach tj. PL-DE, PL-CZ, PL-SK, CZ-DE, CZ-AT, HU-AT.

Projekt ICP w kontekście polskiego obszaru rynkowego zakłada dostosowanie zasad Rynku Bilansującego w Polsce w zakresie umożliwiającym wdrożenie tego projektu, w tym poszerzenie operacyjnego działania procesu MNA, tj. funkcjonowania wielu NEMO w polskim obszarze rynkowym, na połączenia systemu elektroenergetycznego Polski z systemami elektroenergetycznymi Czech, Słowacji i Niemiec w ramach procesu SDAC.

Zgodnie z założeniami, rozwiązania wprowadzane w ramach projektu ICP mają charakter przejściowy i zostaną zastąpione przez rozwiązania planowane do wdrożenia w ramach projektu CORE Flow-Based Market Coupling.

Planowany termin wdrożenia zmian: 10 czerwca 2021 r. - tj. zgodnie z harmonogramem wdrażania projektu DE-AT-PL-4M MC zaplanowanym przez strony projektu oraz potwierdzonym przez DG ENER. OSP potwierdzi wskazany termin publikując stosowny komunikat na swojej stronie internetowej.

Jednocześnie OSP zastrzega sobie prawo do aktualizacji terminu wejścia w życie Karty aktualizacji nr CB/29/2021 w przypadku, gdy strony projektu ICP lub DG ENER dokonają korekty planowanego terminu wdrożenia projektu ICP. OSP poinformuje uczestników rynku o korekcie terminu wdrożenia zmian również publikując stosowny komunikat na swojej stronie internetowej.

Karta aktualizacji nr CB/29/2021		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 26 kwietnia 2021 r.		Strona 3 z 7

Zakres zmian:

Lp.	Punkt IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi	Zestawienie zmian
4. PROCEDURY PLANOWANIA KOORDYNACYJNEGO I ZARZĄDZANIA OGRANICZENIAMİ SYSTEMOWYMI		
4.5. Procedura zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych		
1.	4.5.1. Zasady zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych	Zmianie ulega pkt 4.5.1.5.
2.	4.5.2. Zasady udostępniania oferowanych zdolności przesyłowych na połączeniach systemów elektroenergetycznych	Zmianie ulegają pkt: 4.5.2.1. - 4.5.2.9.

**Karta aktualizacji nr CB/29/2021
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi**

data: 26 kwietnia 2021 r.

Strona 4 z 7

**Specyfikacja zmian
wprowadzanych Kartą aktualizacji nr CB/29/2021
do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej -
Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi**

Zmianie ulegają następujące punkty Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi:

4. PROCEDURY PLANOWANIA KOORDYNACYJNEGO I ZARZĄDZANIA OGRANICZENIAMI SYSTEMOWYMI

4.5. Procedura zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych

4.5.1. Zasady zarządzania połączeniami systemów elektroenergetycznych

Pkt 4.5.1.5. otrzymuje brzmienie:

4.5.1.5. Do umów i porozumień, o których mowa w pkt 4.5.1.4 należą w szczególności:

- (1) SAFA RGCE.
- (2) Service Level Agreement for Explicit Allocation (EXPALL).
- (3) Service Level Agreement for Implicit Allocation (IMPALL).
- (4) Single Allocation platform Coordination Agreement (SAP CA).
- (5) Single Day-Ahead Coupling Operations Agreement (DAOA).
- (6) Intraday Operations Agreement (IDOA).
- (7) Single Day-Ahead Regional Operational Agreement (ROA).
- (8) Porozumienia ruchowe z operatorami zagranicznych systemów przesyłowych.

4.5.2. Zasady udostępniania oferowanych zdolności przesyłowych na połączeniach systemów elektroenergetycznych

Pkt 4.5.2.1. - 4.5.2.9. otrzymują brzmienie:

4.5.2.1. Zdolności przesyłowe wymiany międzysystemowej na połączeniach międzysystemowych dla:

- (1) połączeń synchronicznych (równoległych), łączących system elektroenergetyczny Polski z systemami elektroenergetycznymi Czech, Słowacji i Niemiec, oraz
- (2) połączeń niesynchronicznych (nierównoległych), łączących system elektroenergetyczny Polski z systemami elektroenergetycznymi Szwecji (połączenie SwePol Link) i Litwy (połączenie LitPol Link),

Karta aktualizacji nr CB/29/2021 IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 26 kwietnia 2021 r.		Strona 5 z 7

wynikające z warunków pracy sieci, są wyznaczane zgodnie z metodyką NTC, przedstawioną w Załączniku nr 1 do niniejszej części IRiESP.

4.5.2.2. Ograniczenia alokacji wspólne dla połączeń synchronicznych i niesynchronicznych, o których mowa w pkt 4.5.2.1, wynikające z kryteriów bezpieczeństwa pracy KSE, przy uwzględnieniu struktury i stanu technicznego jednostek wytwórczych, są wyznaczane celem:

- (1) Spełnienia obowiązujących kryteriów w zakresie wymaganej rezerwy mocy dostępnej dla OSP, przy czym:
 - (1.1) W przypadku zdolności przesyłowych w kierunku eksportu (kierunek: z KSE), spełnione muszą być wymagania dotyczące rezerwy mocy OSP, w stosunku do zapotrzebowania do pokrycia przez elektrownie krajowe, określonej, dla poszczególnych horyzontów planistycznych, w pkt 4.3.4.10 i 4.3.4.11 (1) IRiESP - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci.
 - (1.2) W przypadku zdolności przesyłowych w kierunku importu (kierunek: do KSE), spełnione muszą być wymagania, dotyczące poziomu nadwyżki całkowitego zapotrzebowania na moc do pokrycia przez JWCD ciepłe nad sumą ich minimów technicznych, określone w pkt 4.3.4.11 (2) IRiESP - Warunki korzystania, prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju sieci.
- (2) Spełnienia ograniczeń wynikających z warunków pracy elektrowni i jednostek wytwórczych, zawężających swobodę zmian stanu pracy jednostek wytwórczych i dotyczących zakresu parametrów, stanu lub konfiguracji pracy jednostek wytwórczych, niezbędnych dla zapewnienia odpowiednich poziomów jakości i niezawodności ich pracy:
 - (2.1) Minimalny okres pracy ciągłej jednostki wytwórczej po zakończeniu remontu kapitalnego i średniego.
 - (2.2) Usztywniona praca jednostki wytwórczej w związku z wykonywanymi pomiarami.
 - (2.3) Minimalna liczba jednostek wytwórczych w ruchu w elektrowni.
 - (2.4) Minimalna liczba jednostek wytwórczych wynikająca z produkcji ciepła przez elektrownię.
 - (2.5) Maksymalna liczba jednostek wytwórczych uruchamianych jednocześnie w elektrowni.
 - (2.6) Wymóg pracy skrajnych jednostek wytwórczych w elektrowni w okresie silnych mrozów.
- (3) Minimalizacji liczby odstawianych/uruchamianych jednostek wytwórczych w cyklu dobowym.

4.5.2.3. OSP wyznacza ograniczenia alokacji zgodnie z pkt 4.5.2.2 i przekazuje NEMO w ramach udostępniania zdolności przesyłowych dla Jednolitego Łączenia Rynków Dnia Następnego i Jednolitego Łączenia Rynków Dnia Bieżącego.

4.5.2.4. Dla procesu rezerwowego, o którym mowa w pkt 4.5.2.6 (1.1), zdolności przesyłowe dla połączeń synchronicznych podlegają weryfikacji w zakresie

Karta aktualizacji nr CB/29/2021		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 26 kwietnia 2021 r.		Strona 6 z 7

- spełnienia kryteriów bezpieczeństwa pracy KSE, przy uwzględnieniu struktury i stanu technicznego jednostek wytwórczych, zgodnie z postanowieniami pkt 4.5.2.2, oraz możliwego wyniku Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego dla połączeń niesynchronicznych.
- 4.5.2.5. Ograniczenia alokacji są wyznaczane jako maksymalne wartości, dla których spełnione są kryteria bezpieczeństwa pracy KSE.
- 4.5.2.6. Udostępnianie zdolności przesyłowych, wyznaczanych zgodnie z pkt 4.5.2.1, na połączeniach międzysystemowych z sąsiednimi systemami przesyłowymi odbywa się:
- (1) Dla połączeń synchronicznych łączących system elektroenergetyczny Polski z systemami elektroenergetycznymi Czech, Słowacji i Niemiec:
 - (1.1) W ramach skoordynowanych przetargów rocznych i miesięcznych oraz w procesie rezerwowym dla przetargów dobowych, prowadzonych przez Biuro Przetargów.
 - (1.2) W ramach rezerwacji zgodnie ze skoordynowaną procedurą alokacji zdolności przesyłowych dla Rynku Dnia Bieżącego, prowadzonej przez Biuro Alokacji ZPW (dotyczy wyłącznie połączeń elektroenergetycznych łączących Polskę i Słowację).
 - (1.3) W ramach Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego.
 - (1.4) W ramach Jednolitego łączenia Rynków Dnia Bieżącego.
 - (2) Dla połączeń niesynchronicznych łączących system elektroenergetyczny Polski z systemami elektroenergetycznymi Szwecji (połączenie SwePol Link) i Litwy (połączenie LitPol Link):
 - (2.1) W ramach Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego.
 - (2.2) W ramach Jednolitego łączenia Rynków Dnia Bieżącego.
- 4.5.2.7. Udostępnianie zdolności przesyłowych oraz ograniczeń alokacji odbywa się na podstawie metod alokacji zdolności przesyłowych opracowanych i podlegających zatwierdzeniu zgodnie z pkt 4.5.1.7.
- 4.5.2.8. Udostępniane oraz alokowane zdolności przesyłowe dla przetargów rocznych i miesięcznych oraz procesów Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego i Jednolitego łączenia Rynków Dnia Bieżącego, publikowane są na platformie ENTSO-E. Dodatkowo na stronie internetowej OSP, pod adresem www.pse.pl, publikowane są wielkości udostępniane w przetargach rocznych i miesięcznych.
- 4.5.2.9. Realizacja wymiany międzysystemowej, dla uczestników rynku uprawnionych do korzystania z udostępnionych zdolności przesyłowych, odbywa się na podstawie grafików wymiany międzysystemowej albo grafików Jednolitego łączenia Rynków Dnia Następnego i Jednolitego łączenia Rynków Dnia Bieżącego, przekazywanych do OSP za pośrednictwem systemu informatycznego OSP dedykowanego do obsługi wymiany międzysystemowej.

Karta aktualizacji nr CB/29/2021		
IRiESP - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi		
data: 26 kwietnia 2021 r.		Strona 7 z 7